

Duyuru Tarihi : 30.06.2008
Duyuru No : DUYURU/2008-074

TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI VE KAMU GÖZETİMİ KURUMU KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, bağımsız denetimde uygulama birliğini, gerekli güveni ve kaliteyi sağlamak, denetim standartlarını belirlemek, bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmek ve bunların faaliyetlerini denetlemek ve bağımsız denetim alanında kamu gözetimi yapmak yetkisini haiz Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun kuruluş ve görevleri ile ilgili esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun kuruluşu, teşkilat yapısı, çalışma esasları, görev ve yetkileri ile diğer hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Başkan: Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu Başkanını,
- b) Bağımsız denetçi: Bağımsız denetim yapmak üzere, Kurumun gözetimi altında Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) tarafından meslek mensupları arasından özel denetçi ve işlem denetçileri dahil yetkilendirilen kişileri,
- c) Bağımsız denetim: Finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin, finansal raporlama standartlarına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanması,
- ç) Bağımsız denetim kuruluşu: Bağımsız denetim yapmak üzere, Kurum tarafından yetkilendirilen anonim şirket şeklinde örgütlenmiş kuruluşu,
- d) İkincil düzenleme: Kanunla verilen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmek üzere Kurum tarafından çıkarılan yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemleri,
- e) İlişkili Bakan: Başbakan veya görevlendireceği Bakanı,
- f) Kalite güvence sistemi: Denetimde gerekli kaliteyi ve kamuoyunun yapılan bağımsız denetime olan güvenini sağlamak amacıyla bağımsız denetim kuruluşu ya da bağımsız denetçi tarafından yapılan işin, belirlenen standart ve ilkelere uygun olarak yapılmasını temin etmek için oluşturulan sistemi,
- g) Kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar: Halka açık şirketler, bankalar, sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, finansal kiralama şirketleri, varlık yönetim şirketleri, emeklilik fonları, ihraççılar ve sermaye piyasası kurumları ile faaliyet alanları, işlem hacimleri, istihdam ettikleri çalışan sayısı ve benzeri kıstaslara göre önemli ölçüde kamuoyunu ilgilendirdiği için Kurum tarafından bu kapsamda değerlendirilen kuruluşları,
- ğ) Kurul: Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurulunu,
- h) Kurum: Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunu,
- ı) Meslek mensubu: 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında faaliyette bulunan serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirleri,
- i) Türkiye Denetim Standardı: Kurul tarafından onaylanarak Türkiye Denetim Standardı (TDS) adıyla yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu denetim standartlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum ve Kurul

Kurumun teşkilatı

MADDE 3- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum; Kurul, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşur. Kurumun kısa adı TÜDESK olup, merkezi Ankara'dadır. Kurum, gerekli gördüğü yerlerde temsilcilik açabilir.

Kurulun oluşumu

MADDE 4- (1) Kurul; Maliye Bakanlığı ile TÜRMOB tarafından önerilecek dörder aday arasından ikişer kişi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu tarafından atanacak dokuz üyeden oluşur.

(2) Bakanlar Kurulu, üyelerden birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın teklifi üzerine üyelerden birini ikinci başkan olarak seçer.

(3) Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atanacakların;

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (I), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları,

b) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ticari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları veya bu dallarda yüksek lisans yapmış olmaları ve muhasebe, finans, vergi ve denetim konularından birinde en az on yıllık deneyim sahibi olmaları,

c) Öğretim elemanları arasından Kurul üyeliklerine atanacakların ise iktisat, işletme, maliye ve muhasebe alanlarında en az on yıl süreyle öğretim üyesi veya öğretim görevlisi olarak görev yapmış olmaları,

şarttır.

(4) Üyeliğe atanacakların son üç yılda; bağımsız denetim faaliyetinde bulunmamış, bir bağımsız denetim kuruluşunda yönetim kurulu üyeliği yapmamış veya bir bağımsız denetim kuruluşunca istihdam edilmemiş olması ya da doğrudan veya dolaylı olarak bir bağımsız denetim kuruluşu ile ortaklık ilişkisinin olmaması zorunludur. Kurul üyelerinin en fazla üçte biri meslek mensupları arasından atanabilir.

Görev süreleri

MADDE 5- (1) Kurul Başkanı ve üyelerinin görev süreleri altı yıldır. Süresi biten Başkan ve üyeler yeniden atanamazlar. Başkanlığın veya üyeliğin görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalması halinde, boşalan yere bir ay içinde 4 üncü maddedeki esaslara göre atama yapılır. Bu şekilde atanan kişiler, yerine atandıklarının süresini tamamlar ve bunlardan iki yıl veya daha az süreyle görev yapanlar bir defalığına tekrar atanabilir.

(2) Kurul Başkan ve üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak, ciddi hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremeyecekleri, atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının 6 ncı maddeye aykırı olduğu anlaşılanların görevleri Bakanlar Kurulu kararı ile sona erdirilir.

Yasaklar

MADDE 6- (1) Kurul Başkan ve üyeleri, bilimsel amaçlı ders ve konferans gibi etkinlikler hariç olmak üzere, Kurumdaki resmi görevlerinin dışında resmi veya özel hiçbir görev alamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, Kurumun düzenlemek ve denetlemekle yetkili olduğu sektör veya alanla ilgili ortaklıklarda pay sahibi olamaz, hakemlik ve bilirkişilik yapamaz ve ticaretle uğraşamazlar.

(2) Kurul Başkan ve üyeleri göreve başlamadan önce kendilerinin veya eş ve velayeti altındaki çocuklarının sahibi bulunduğu menkul kıymetlerden Hazine tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin

olanlar hariç Kurumun düzenlemek ve denetlemekle sorumlu olduğu kuruluşların her türlü sermaye piyasası araçlarını eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere otuz gün içinde satmak suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Kurul üyeliklerine atanmalarından itibaren otuz gün içinde bu fıkraya uygun hareket etmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Kurul kararı ile tespit edilir ve ilişkili Bakana bildirilir.

(3) Kurul Başkan ve üyeleri, görevlerinden ayrılma tarihini izleyen iki yıl içinde Kurumun denetlemekle ve düzenlemekle görevli olduğu sektör ve alandaki özel kuruluşlarda görev alamazlar. Bu fıkra hükmüne uymayanlara 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen cezalar verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri Kurum personeli hakkında da uygulanır. Danışmanlık ve avukatlık gibi hizmetleri yürütmek üzere Kurumla sözleşme yapanlar, sözleşme süresince Kurumun faaliyet alanında başka iş yapamazlar.

(5) Kurul üyeleri ve diğer personel, Kurumla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve ticari sırları, görevlerinden ayrılmış olsalar bile kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar.

(6) Kurul Başkan ve üyeleri 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa tabidir.

Yemin

MADDE 7- (1) Kurul Başkan ve üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda, görevlerinin devamı süresince Kurulun işlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler.

(2) Yemin için yapılan başvuru Yargıtay tarafından acele işlerden sayılır. Kurul Başkan ve üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

Kurulun çalışma esasları

MADDE 8- (1) Kurul görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi; Kurulun kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

(2) Kurul haftada en az bir defa olmak üzere, gerekli hallerde toplanır. Toplantıyı Kurul Başkanı, yokluğunda ise ikinci başkan yönetir. Her bir toplantının gündemi toplantıdan en az bir gün önce Başkan, yokluğunda ikinci başkan tarafından hazırlanarak Kurul üyelerine bildirilir. Gündem maddelerine geçmeden önce Başkan tarafından Kurumun faaliyetleri hakkında Kurula bilgi verilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantı başlamadan önce bir üyenin öneride bulunması ve önerilen maddenin gündeme eklenmesinin Kurulca kabul edilmesi gerekir.

(3) Kurul en az altı üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az beş üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Oylamalarda çekimser oy kullanılmaz. Ancak, toplantıda karar için gerekli nisabın sağlanmadığı durumlarda, bir sonraki toplantıda oylarda eşitlik olması halinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılarak karar alınır. Kurul kararı tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen işgünü, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

(4) Özel kanunlardaki süreler saklı kalmak üzere, Kurul kararı, alındığı toplantı tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde gerekçeleri, varsa karşı oy gerekçeleri ve imzaları ile birlikte tekemmül ettirilmek zorundadır. Kurulun düzenleme mahiyetinde olmayan kararları, gerekçeleri, varsa karşı oy gerekçeleri ve imzaları ile birlikte tekemmül ettirildikleri tarihte yürürlüğe girer.

(5) Geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam üç toplantıya katılmayan veya bir toplantıya katıldığı ve karşı oy kullanmadığı halde Kurul kararlarını süresi içinde imzalamayan veya karşı oy gerekçesini süresi içinde yazmayan Kurul üyeleri, üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum Kurul kararı ile tespit edilir.

(6) Kurul üyeleri kendisi, eşi, evlatlıkları ve üçüncü derece dahil kan ve ikinci derece dahil kayın hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamazlar.

(7) Kurulun düzenleme ve denetleme mahiyetindeki kararları, tekemmül etmesinden itibaren en geç üç iş günü içinde ilişkili Bakanlığa gönderilir.

(8) Kurul ikincil düzenlemeleri hazırlarken, katılımı ve saydamlığı sağlamak üzere, ilgili tarafların görüşlerine başvurur.

(9) Kurul tarafından alınan düzenleyici nitelikteki kararlar yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderilir ve en geç yedi gün içinde Resmi Gazete'de yayımlanır. Kurulun denetleyici nitelikteki kararları uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurulur. Kurul, yayımlanması ülke ekonomisi ve kamu düzeni açısından sakıncalı olan denetleyici nitelikteki kararların yayımlanmamasına karar verebilir.

(10) Yaptırım öngören kararlar dahil tüm Kurul kararları, tekemmül etmeleri ve ilgililere tebliğ edilmeleri veya usulüne uygun olarak duyurulmaları ile birlikte uygulanabilir ve para cezaları tahsil edilebilir hale gelir.

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 9- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Finansal tabloların; işletmelerin finansal durumunu, performansını ve nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları doğrultusunda gerçeğe uygun olarak sunumunu, kullanıcıların ihtiyaçlarına uygunluğunu, güvenilirliğini, şeffaflığını, karşılaştırılabilirliğini ve anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla, kamu yararını da gözetmek suretiyle uluslararası standartlarla uyumlu ulusal denetim standartlarını oluşturmak ve yayımlamak.

b) Bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartlarını ve çalışma esaslarını belirlemek, bu şartları taşıyan kuruluşları yetkilendirerek listeler halinde ilan etmek ve bunları oluşturacağı resmi sicile kaydederek Kurumun internet sitesinde kamuoyunun erişimine sürekli olarak açık tutmak.

c) Bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetleri ile denetim çalışmalarının, Kurumca yayımlanan standart ve düzenlemelere uyumunu gözetlemek ve denetlemek.

ç) İnceleme ve denetimler sonucunda aykırılıkları saptanan bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyet izinlerini askıya almak veya iptal etmek.

d) Bağımsız denetim yapacak meslek mensuplarına yönelik olarak TÜRMOB tarafından yapılan sınav, yetkilendirme, tescil, sürekli eğitim faaliyetleri, mesleki etik kurallarının belirlenmesi, inceleme ve denetimler sonucunda aykırılıkları saptanan bağımsız denetçilerin faaliyet izinlerinin askıya alınması veya iptali, disiplin ve soruşturma işlemleri ile bunlara yönelik olarak oluşturulacak kalite güvence sistemini gözetlemek ve bu alanlardaki eksiklik ve aksamaların düzeltilmesi için TÜRMOB tarafından gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak.

e) Türkiye'de bağımsız denetim yapacak yabancı ülke denetçilerini müteakabiliyet esasına göre yetkilendirmek.

f) Denetime olan güvenin artmasına ve denetimin kalitesini sağlamaya yönelik gerekli diğer düzenlemeleri yapmak.

g) Düzenlemek ve denetlemekle görevli olduğu alanla ilgili ikincil düzenlemeleri yapmak ve bu konularda gerekli kararları almak.

ğ) Görev alanıyla ilgili uluslararası uygulama ve gelişmeleri izlemek, Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu ile denetim alanında çalışmalar yapan diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, lisans ve telif anlaşmaları akdetmek ve gerektiğinde bu kuruluşlara üye olmak.

h) Görev alanıyla ilgili konularda kamu bilincinin yerleştirilmesine yönelik olarak toplantı, konferans ve benzeri etkinlikler ile gerekli yayınlarda bulunmak.

ı) Kurumun ana stratejisini, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını belirlemek, insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak, Kurumun hizmet birimleri ve bunların görevleri hakkında öneride bulunmak.

i) Kurumun ana stratejisi ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçesini görüşmek ve karara bağlamak.

j) Kurumun performansını ve mali durumunu gösteren raporları onaylamak.

k) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

l) Başkanın önerisi üzerine, başkan yardımcıları ve daire başkanlarını atamak.

m) Çalışma ve danışma komisyonlarının üyelerini belirlemek.

n) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başkanlık

Başkanlık

MADDE 10- (1) Başkanlık, Kurul kararlarını uygulamakla ve diğer konularda Kurula yardımcı olmakla görevlidir. Başkanlık, Başkan, başkan yardımcıları ve hizmet birimlerinden oluşur.

Başkan

MADDE 11- (1) Kurul Başkanı, Kurumun da Başkanı olup, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurum çalışmalarının yürütülmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuya duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(2) Başkana; izin, hastalık, yurt içi ve yurt dışı görevlendirme, görevden alınma ve görevde bulunmadığı diğer hallerde ikinci başkan vekalet eder.

Başkanın görev ve yetkileri

MADDE 12- (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- Kurul toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek, toplantıları idare etmek, gündeme alınmayan başvurular hakkında gerekli işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin olarak Kurula bilgi vermek.
- Kurul kararlarının yayımlanmasını veya tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek.
- Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.
- Kurulun belirlediği stratejilere, amaç ve hedeflere uygun olarak, Kurumun yıllık bütçesi ile mali tablolarını hazırlamak.
- Kurul ile hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasını sağlamak, hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek.
- Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, Kurumun faaliyet gösterdiği alanda strateji, politikalar ve ilgili mevzuat ile Kurum ve çalışanların performans ölçütleri hakkında çalışma ve değerlendirme yapmak ve bunları Kurula sunmak.
- Kurumun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek ve Kurumu temsil etmek.
- Kurul tarafından atananlar dışındaki Kurum personelini atamak.
- Kurumun yönetimi ile ilgili diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Başkan, Kurula ilişkin olmayan görev ve yetkilerinden bir bölümünü, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla, alt kademelere devredebilir.

Başkan yardımcıları

MADDE 13- (1) Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere iki başkan yardımcısı atanır. Başkan yardımcılığına atanacaklarda, 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlar aranır. Başkan yardımcıları, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla görev ve yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir.

Hizmet birimleri

MADDE 14- (1) Kurumun hizmet birimleri, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış hizmet birimlerinden oluşur. Ancak, daire başkanlıklarının sayısı yediyi geçemez.

(2) Hizmet birimleri, bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev ve fonksiyonlarına uygun olarak Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumda hizmet birimi olarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı kurulur. Hukuk, basın ve halkla ilişkiler gibi alanlarda ihtiyaca göre sayıları onu geçmemek üzere başkanlık müşaviri görevlendirilebilir.

(4) Kurumda insan kaynakları ve eğitim, idari ve mali işler, bilişim ve benzeri faaliyetleri yürütmek üzere İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı kurulur. Bu daire başkanlığında biri Kurulun özel büro hizmetlerini yürütmek üzere en çok dört adet müdürlük kurulabilir.

Kurum personelinin statüsü

MADDE 15- (1) Kurumun başkan yardımcıları, daire başkanları, başkanlık müşavirleri ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan Kurum personeli ücret, mali ve sosyal haklar dışında; Kurumun kadrolu diğer personeli ise her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

(2) Kurumda istihdam edilecek personele ilişkin kadro unvan ve dereceleri ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Bu Kanun ekindeki (I) sayılı cetvelde yer alan toplam kadro sayısı geçilmemek ve mevcut kadro unvanları ile 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak üzere, kadro unvan ve derecelerinin değiştirilmesi ile boş kadroların iptali Bakanlar Kurulunca yapılır. Kurum personeline ilişkin kadroların kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Kanunda yer alan cetvele göre Kurul tarafından belirlenir.

(3) Kurumun hizmet birimlerinde uzmanlık gerektiren işlerde meslek personeli çalıştırılması esastır. Hizmet birimlerinde istihdam edilecek diğer personelin nitelikleri Başkanın teklifi üzerine Kurulca belirlenir.

(4) İlgili kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelden ihtisasına ihtiyaç duyulanlar gerekli hallerde Kurumda geçici olarak görevlendirilebilir.

(5) Kurul üyeleri ve Kurum personeli, Türk Ceza Kanunu açısından kamu görevlisi sayılır. Bu kimselerin görev nedeniyle işlediği suçlar yönünden 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. 4483 sayılı Kanun uyarınca soruşturma izinleri Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakan, Kurum personeli için ise Başkan tarafından verilir.

Meslek personeli

MADDE 16- (1) Meslek personeli, uzman ve uzman yardımcılardan oluşur.

(2) Uzman yardımcısı kadrolarına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak;

- a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasi bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ticari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,
- b) Merkezi yarışma sınavından belirlenen asgari puanları almış olmak ve Kurum tarafından yapılacak özel yarışma sınavında başarılı olmak,
- c) Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibariyle otuz yaşını doldurmamış olmak,

şartları aranır.

(3) Uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak, olumlu sicil almak, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde yabancı dil puanı almak veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak ve Kurumca belirlenen konuda tez hazırlamak kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Yeterlik sınavında başarılı olanlar uzman kadrosuna atanırlar. Mazereti olmaksızın sınava girmeyen veya sınavda iki defa başarısız olanlar durumlarına uygun kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(4) Meslek personelinin mesleğe alınmaları, atanmaları, yetiştirilmeleri, giriş ve yeterlik sınavları ile çalışma usul ve esasları Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Ücretler, mali ve diğer sosyal haklar

MADDE 17- (1) Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri; en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dahil aylık ücretini geçmemek üzere, ilişkili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca

belirlenir. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden Gelir Vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de Gelir Vergisine tabi olmazlar.

(2) Kurumun kadro karşılığı sözleşmeli personelinin ücretleri ile diğer mali ve sosyal hakları, birinci fıkrada Kurul üyeleri için belirlenen ücret tavanını geçmemek üzere Kurul tarafından tespit edilir.

Emeklilik ve hizmet sürelerinin değerlendirilmesi

MADDE 18- (1) Kurul Başkan ve üyeliğine atananlar ile Kurum personeli 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabidir. Emeklilik ve diğer bakımlardan Kurul Başkanı bakanlık müsteşarı, Kurul üyeleri bakanlık müsteşar yardımcısı; başkan yardımcıları genel müdür, daire başkanları genel müdür yardımcısı, başkanlık müşaviri bakanlık müşaviri ile denk statüde kabul edilir. Kurul Başkanlığında ve üyeliklerinde geçirilen süreler, makam ve temsil tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

(2) Emeklilik açısından Kurum meslek personeline, kazanılmış hak aylık dereceleri itibariyle karşılık gelen Başbakanlık Uzman ve Başbakanlık Uzman Yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır.

(3) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, istekleri halinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

(4) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürece önceki görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul Başkan ve üyeliğine seçilip yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere, herhangi bir görev veya işe başlayınca kadar, almakta oldukları her türlü ödemeler, Kurum tarafından verilmeye devam edilir. Bu fıkrada belirtilen nedenlerle üyeliği sona erenlere Kurum tarafından yapılacak ödeme üç ayı geçemez.

(5) Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere, üniversitelerden gelen Başkan ve üyeler ile Kurum personeli hakkında da uygulanır.

Kurum bütçesi

MADDE 19- (1) Kurumun gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Kurumun bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir. Ancak, genel bütçeden Kuruma Hazine yardımı yapılabilir.

(2) Kurumun gelirleri; 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) Sayılı Tarifesine göre tahsil edilen denetim harçlarının yüzde yirmibeşi, bu Kanunda yer alan idari para cezalarının yüzde yirmibeşi, denetim standartlarının telif hakları ve diğer gelirlerden oluşur. Denetim harçlarından red ve iadeler düşüldükten sonra kalan tutarının yüzde yirmibeşi Kuruma gelir kaydedilmek üzere aktarılır.

Kurumun iç ve dış denetimi

MADDE 20- (1) Kurumun iç denetimi, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir. Kurumun dış denetimi hakkında 5018 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Kurum, faaliyetlerine ilişkin olarak her yılın Mart ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait kararların ve yaptığı ikincil düzenlemelerin ekonomik ve sosyal etkilerini analiz eden ve Kurumun performans hedefleri ile uygulama sonuçlarının karşılaştırılmasını ve değerlendirilmesini içeren bir faaliyet raporu hazırlar.

(3) Kurumun yıllık faaliyet raporu, mali tabloları ve bütçe kesin hesabı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(4) Yıllık faaliyet raporu, Sayıştay'ın mali denetim raporu ile 8 inci maddenin dokuzuncu fıkrasının son cümlesinde belirtilenler dışındaki Kurul kararları ve ikincil düzenlemeler, işlemler, araştırma ve soruşturmalar her yılın Mayıs ayı sonunda Kurumun internet sayfasında ve resmi bültenleriyle kamuoyunun bilgisine sunulur.

Hizmet satın alınması ve geçici komisyon oluşturulması

MADDE 21- (1) Geçici veya belli bir ihtisas gerektiren nitelikteki işler için dışarıdan hizmet satın alınabilir.

(2) Standart oluşturma süreçlerinde ve uygulama dönemlerinde ihtiyaç duyulduğunda bağımsız denetim konusundaki bilgi ve deneyimlerinden yararlanmak amacıyla uygulama alanında uzmanlaşmış memurlar, kamu görevlileri ve diğer kişiler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesi uyarınca öğretim elemanı görevlendirilmek suretiyle geçici çalışma ve danışma komisyonları oluşturulabilir. Azami dokuzar kişiden oluşan bu komisyonlarda görevlendirileceklerde aranacak nitelikler ile komisyonların çalışma usul ve esasları Kurul tarafından belirlenir.

(3) Bu maddeye göre görevlendirilenlere çalışmalara katılmaları karşılığında ayda dört günden fazla olmamak üzere, her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı aşmamak üzere Kurul tarafından belirlenecek tutarda ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın huzur hakkı ödenir. 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca görevlendirilenler, anılan maddede öngörülen ücretten ayrıca yararlandırılmazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim, İnceleme ve Cezalarla İlgili Hükümler

Kamu yararını ilgilendiren kuruluşların bağımsız denetimi

MADDE 22- (1) Kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarda denetim sadece bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılır.

(2) Kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimini yapacak bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesi sürecinde Kurum; bunların ilgili olduğu sektörü düzenleme ve denetleme yetkisini haiz kurul, kurum veya kuruluşların görüşünü alır.

(3) Kurum, bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesine yönelik olarak 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yapılacak düzenlemelerde, kamu yararını ilgilendiren kuruluşların ilgili olduğu sektörü düzenleme ve denetleme yetkisini haiz kurul, kurum veya kuruluşlarca talep edilmesi halinde, bunların görüşünü almak suretiyle sektörün özelliğine göre farklı kıstaslar belirler.

Denetimden doğan sorumluluk

MADDE 23- (1) Bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçiler; denetledikleri finansal tablo, bilgi ve raporlara ilişkin olarak hazırladıkları bağımsız denetim raporlarının denetim standartlarına aykırı olması ile bu raporlardaki yanlış, eksik ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan hukuken sorumludurlar. Bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçiler, verdikleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla genel şartları Hazine Müsteşarlığınca belirlenen sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurulca belirlenir.

Kurumca yapılacak incelemeler

MADDE 24- (1) Kurumca yapılacak seçilmiş denetim dosyalarının yeterli testini içeren kalite güvence sistemi incelemeleri; bağımsız denetim kuruluşlarınca gerçekleştirilmiş denetim çalışmalarının Kurum standart ve düzenlemeleri çerçevesinde gözden geçirilmesi ve bu kuruluşların faaliyetlerinin Kurum düzenlemelerine uygunluğunun denetimi ile harcanan kaynakların nitelik ve niceliği, alınan denetim ücreti ve bağımsız denetim kuruluşunun iç kontrol sistemi ile ilgili değerlendirmesini kapsar. İncelemeler, kamu yararını ilgilendiren kuruluşları denetleyen bağımsız denetim kuruluşları için asgari üç yılda bir, diğerleri için ise asgari altı yılda bir yapılır. Kurumun; planlanmış bu incelemeler yanında ihbar, şikayet, bildirim gibi durumlarda ve gerekli görülen diğer hallerde inceleme yapma ve yaptırma yetkisi saklıdır.

(2) Bağımsız denetçilerin kalite güvence incelemeleri ise, usul ve esasları Kurum ve TÜRMOB tarafından müştereken belirlenecek ilkelere uygun olarak TÜRMOB tarafından yapılır. Bu incelemelerin yürütülmesi için TÜRMOB bünyesinde yeterli sayıda kalite güvence uzmanı istihdam edilir. Ancak bağımsız denetim alanında nihai sorumluluğa sahip olan Kurum, gerekli hallerde bağımsız denetçileri de bu kapsamda inceleyebilir.

(3) Kurum, incelemeleri kendi meslek personeli eliyle yürütebileceği gibi, gerekli hallerde kanunlarla belirli alanları düzenleme ve denetleme yetkisini haiz olan Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili denetim birimleri vasıtasıyla da yürütebilir. İnceleme faaliyetleri, ilgili kuruluşların görüşü alınmak suretiyle Kurulca her yıl hazırlanacak yıllık inceleme planı kapsamında yürütülür.

(4) Bu maddeye göre yapılacak inceleme sonuçları her yıl bir raporla kamuoyuna açıklanır.

(5) Bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları, yapılan incelemeler sonucunda tespit edilen görüş ve öneriler doğrultusunda gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Kurumca belirlenen sürede gerekli tedbirleri almayanlar hakkında uyarı, lisansın askıya alınması ve iptali dahil uygun yaptırımlar uygulanır.

(6) İnceleme için görevlendirilen kişiler; ilgili rapor, defter, belge ve çalışma kağıtları ile elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dahil tüm kayıtları ve sair bilgi ihtiva eden vasıtaları incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesapları denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkilidir. İlgili kişi ve kuruluşlar da istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örnekleri ile yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten imtina edemezler.

(7) İnceleme için görevlendirilenler tarafından istenecek rapor, defter, belge ve çalışma kağıtları ile elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dahil tüm kayıtların ve sair bilgi ihtiva eden vasıtaların ibraz veya teslim edilmemesi veya gerekli görülen diğer hallerde, Kurumun gerekçeli bir yazı ile yetkili sulh ceza hakiminden talepte bulunması üzerine, sulh ceza hakiminin istenilen yerlerde arama yapılmasına karar vermesi halinde ilgililer nezdinde arama yapılabilir. Aramada bulunan ve incelenmesine lüzum görülen defterler ve belgeler ayrıntılı bir tutanakla tespit olunur ve yerinde incelemenin mümkün olmadığı hallerde muhafaza altına alınarak inceleme yapanın çalıştığı yere sevk edilir. Arama sonucunda alınan defter ve belgeler üzerindeki incelemeler en geç üç ay içinde sonuçlandırılarak bir tutanakla sahibine geri verilir. İncelemelerin haklı sebeplere binaen üç ay içinde bitirilmesine imkan olmayan hallerde, sulh ceza hakiminin vereceği karar üzerine bu süre uzatılabilir.

Suç ve cezalar

MADDE 25- (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde:

a) İzinsiz olarak bağımsız denetim faaliyetinde bulunan veya yetki belgeleri iptal olunduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde bağımsız denetim faaliyetlerine devam eden gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin günden onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

b) Bu Kanuna göre Kurum veya Kurum tarafından görevlendirilenlerce istenecek bilgileri vermeyen, eksik veya gerçeğe aykırı olarak verenlerle; defter ve belgeleri görevlilere ibraz etmeyen, saklayan, yok eden veya bunların görevlerini yapmalarını engelleyenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Kasten veya gerekli mesleki özeni göstermeksizin gerçeğe aykırı denetim raporu düzenleyenler, Türk Ceza Kanununun belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

c) Bu Kanunun 6 ncı maddesine aykırı hareket edenler binikiyüzelli gün adli para cezası ile cezalandırılırlar.

(2) Bu madde uyarınca verilecek para cezaları, üst sınırla bağılı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamaz.

İdari para cezası

MADDE 26- (1) Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından onbeşbin Yeni Türk Lirasından yetmişbeşbin Yeni Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(2) İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

(3) İdari yaptırımlara ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Usul hükümleri

MADDE 27- (1) 25 inci maddede yazılı suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Kurum tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Kurum aynı zamanda müdahil sıfatını kazanır.

(2) Bu Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcıları, Kurumu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebilirler.

(3) Cumhuriyet Savcıları soruşturmaya mahal olmadığına karar verilerse, Kurum kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraza yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Düzenleyici işlemler

MADDE 28- (1) Kurul; 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) (ç) ve (d) bentlerinde yer alan yetkilerinin kullanılmasına yönelik usul ve esasları çıkaracağı yönetmeliklerle belirler.

(2) Kurumun hazırlayacağı ikincil düzenleme tasarıları kamuoyunun bilgisine sunulmak üzere en az yedi gün süreyle uygun vasıtalarla duyurulur.

(3) Kanunlarla belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan kurum ve kurullar, Kurulun onayını almak ve Kurul tarafından yayımlanan standartlarda yer alan esaslara uygun olmak kaydıyla Türkiye Denetim Standartlarına ilave olarak kendi alanları için geçerli olacak ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabilirler.

Tebliğat

MADDE 29- (1) Bu Kanun uyarınca yapılacak tebliğatlar hakkında 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

Görüşlerin bildirilmesi

MADDE 30- (1) İlgili kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun kapsamında Kurum tarafından istenen görüşler, ilgililer tarafından en geç otuz gün içinde bildirilir. Bu süre, ivedi durumlarda Kurul tarafından kısaltılabilir. Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları görüş vermek için ek süre isteyebilir.

Kurul kararlarına karşı yargı yolu

MADDE 31- (1) Kurul kararları kesindir. Kurulun düzenleyici ve denetleyici nitelikteki kararlarına karşı açılacak davalar, ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür. Danıştay, Kurul kararlarına karşı yapılan başvuruları acele işlerden sayar.

Türk Ticaret Kanununun uygulanması

MADDE 32- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Türk Ticaret Kanununun bağımsız denetimle ilgili hükümleri uygulanır.

Eklenen hükümler

MADDE 33- (1) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (III) sayılı cetvele aşağıdaki ibare eklenmiştir.

“9- Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu”

(2) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) Sayılı Tarifesine aşağıdaki bölüm eklenmiştir.

“XII- Denetim harçları:

1- Denetim kuruluşları yetkilendirme belgeleri (Her yıl için):

a) Kamu yararını ilgilendiren kuruluşları denetleyecek bağımsız denetim kuruluşlarına verilen yetkilendirme belgeleri	30.000 YTL
b) Diğer işletmeleri denetleyecek bağımsız denetim kuruluşlarına verilen yetkilendirme belgeleri	15.000 YTL

2- Denetim yapan kişilere verilecek yetkilendirme (ruhsat) belgeleri:

a) Bağımsız denetçi yetkilendirme belgesi	1.750 YTL
b) Yeminli mali müşavirlik ruhsatı	1.500 YTL
c) Serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatı	1.000 YTL”

**ALTINCI BÖLÜM
Geçici ve Son Hükümler****Diğer hükümlerin geçerliliği**

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanun uyarınca Kurum tarafından yayımlanacak standart ve düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, bu hususlara ilişkin mevcut düzenlemelerin uygulanmasına devam edilir.

(2) Denetim standartları ve bağımsız denetimle ilgili olarak diğer kanunlarda yer alan hükümlerin bu Kanuna uygun hale getirilmesi için ilişkili Bakanlık tarafından gerekli değişiklik ve düzenlemeler üç ay içinde hazırlanır.

İlk Kurul üyelerinin atanması

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Kurul Başkan ve üyeleri, Kanunun yayımını takip eden otuz gün içinde atanır.

(2) Kurul, Başkan ve üyelerinin atama tarihini izleyen altı ay içinde Kurum teşkilatını oluşturarak Kurumun faaliyete geçmesini sağlar.

İlk atanan üyelerin yenilenmesi

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Kurul Başkanı hariç olmak üzere, ilk atanan üyelerin dörtte biri iki yılda bir yenilenir. İkinci yılın sonunda kur'a sonucu üyelikleri sona eren üyeler bir defalığına tekrar atanabilir.

Yürürlük ve yürütme

MADDE 34- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL

KURUMU : TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI KURUMU

KADRO CETVELİ

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO DERECESİ</u>	<u>KADRO ADEDİ</u>
GİH	Başkan Yardımcısı	1	2
GİH	Daire Başkanı	1	7
GİH	I. Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Başkanlık Müşaviri	1	10
GİH	Müdür	1	4
GİH	Hukuk Müşaviri	1	1
AH	Avukat	1	1
AH	Avukat	3	1
AH	Avukat	5	1
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Uzman	1	5
GİH	Uzman	2	5
GİH	Uzman	3	5
GİH	Uzman	4	5
GİH	Uzman	5	5
GİH	Uzman	6	10
GİH	Uzman	7	10
GİH	Uzman Yardımcısı	8	5
GİH	Uzman Yardımcısı	9	30
GİH	Mütercim - Tercüman	5	2
GİH	Programcı	1	1
GİH	Programcı	5	1
GİH	Çözümleyici	2	1
GİH	Çözümleyici	4	1
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	4
GİH	Kütüphaneci	4	1
GİH	Sekreter	4	5
GİH	Sekreter	6	5
TH	Teknisyen	4	1
GİH	Koruma ve Güvenlik Görevlisi	10	2
GİH	Şoför	3	1
GİH	Şoför	4	1
GİH	Şoför	5	1
YH	Hizmetli	13	5
GENEL TOPLAM			165

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere, bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler ve uluslararası ticaretin kazandığı boyutlar işletmelerin faaliyetleri ile ilgilenen kişi ve kuruluşların sayısını her geçen gün artırmaktadır. Bu kişilerin işletmeler hakkındaki temel bilgi kaynağı ise kamuoyuna açıklanan finansal tablolarıdır.

Finansal tabloların güvenilirliği, işletmelerin faaliyetleri ile ilgilenen kişi ve kuruluşların işletmeler hakkında doğru bilgi edinmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Ekonomik hayatın belirleyicisi konumuna gelen bu güvenin sağlanması için, işletmelerin gerçekleştirdikleri işlemlere ve faaliyetlere ilişkin olarak kamuya açıkladıkları finansal tablolardaki bilgilerin doğruluğunun ve yasal düzenlemelere uygunluğunun düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir.

Denetim; denetlenecek unsurların, bu unsurlara ilişkin olarak önceden belirlenmiş kriterlere uygunluk derecesini belirlemek için kanıt toplanması ve bu kanıtların değerlendirilmesi neticesinde elde edilen sonuçların ilgililere raporlanması faaliyetlerinden oluşan sistematik bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Denetim, bir doğruluk, uygunluk ve akılcılık sorgulaması olduğundan, denetim faaliyetinin bizzat kendisinin de kalite ve güvenilirlik sorgulamasının yapılması bir zorunluluktur. Denetimde kalite ve güvenirliliğin güvencesi ise, denetim faaliyetinin önceden belirlenmiş standartlara uygunluğuna bağlıdır.

Denetim faaliyetinin kimler tarafından ne şekilde yapılacağı ve sonuçlarının nasıl raporlanacağına kurallara bağlanması demek olan denetim standartlarının belirlenmesi konusunda dünyadaki uygulamalara bakıldığında, bu alanda birçok ulusal ve uluslararası mesleki kuruluş bünyesinde çalışmalar yapıldığı görülmektedir.

Uluslararası alanda kabul görececek denetim standartlarının belirlenmesi anlamında dünyadaki en etkin kuruluş Uluslararası Muhasebeciler Federasyonudur. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu kendi bünyesinde bulunan Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu aracılığı ile Uluslararası Denetim Standartlarını belirlemektedir.

Amerika Birleşik Devletlerinde, Amerika Sertifikalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü bünyesinde denetim standartlarını yayınlayan Denetim Standartları Kurulu oluşturulmuştur.

Avrupa Birliğinde yasal mali denetim uygulamasına 1984 tarihli 84/253/ECC sayılı 8 numaralı Direktif yön vermekteyken, muhasebe ve denetim alanında yaşanan uluslararası skandallar, Birliği, bu alanda daha kapsamlı bir düzenleme yapma yoluna sevk etmiştir. Bu amaçla, Revize 8 numaralı Direktif olarak bilinen 2006/43/EC sayılı Direktif kabul edilerek, 29/6/2006 tarihi itibarıyla yürürlüğe konulmuş ve üye ülkelere gerekli düzenlemeleri yapabilmeleri için iki yıllık bir geçiş süresi tanınmıştır. Üye ülkelerde yasal denetim (statutory audit) konusundaki düzenlemelerin büyük ölçüde harmonizasyonunun sağlanmasını amaçlayan Direktif başlıca aşağıda yer alan hususları içermektedir:

-Her üye ülke, yasal denetçilerin ve denetim firmalarının onaylanmasından sorumlu yetkili mercileri belirleyecektir.

-Üye devletteki yetkili otoriteler sadece iyi şöhrete sahip kişi ya da firmalara onay verebilirler. Bu iyi şöhretin tehlikeye düşmesi durumunda onay geri alınacaktır.

-Bir denetçinin yasal denetim gerçekleştirme konusunda yetkili kılınması için en az üniversite düzeyinde eğitim görmüş olması, teorik bir eğitimden geçmiş olması, bir staj döneminden geçmesi ve mesleki yeterlilik sınavında başarılı olması gerekmektedir. Mesleki yeterlilik sınavı yasal denetime ilişkin gerekli teorik bilgiyi ve bu bilgiyi uygulama yeteneğini ölçmeye yönelik olmalıdır. Sınavın en azından bir bölümü yazılı olmalıdır.

-Üye devletler, her bir yasal denetçi ve denetim firmasının elektronik ortamda sicilinin tutulmasını ve bu sicildeki bilgilerin güncellenmesini sağlamalıdır. Sicil bilgileri elektronik ortamda kamunun erişimine açık olmalıdır.

-Üye ülkeler, yasal denetçilerin, teorik bilgi, mesleki beceri ve değerlerinin yeterli düzeyde olduğunu teyit etmek üzere sürekli eğitim programlarına katılmalarını ve sürekli eğitim konusunda öngörülen koşullara uymayanların uygun yaptırımlara tabi olmalarını sağlayacaklardır.

-Yasal denetçi ya da denetim firması denetlenen kuruluştan bağımsız olmalıdır ve denetlenen kuruluşun karar alma sürecinde hiçbir şekilde yer almamalıdır.

-Direktif, tüm yasal denetçiler ve denetim firmaları için bir kalite güvencesine tabi olma zorunluluğu getirmektedir. Kalite güvence sistemi, incelenen yasal denetçiler ve denetim firmalarından bağımsız bir

şekilde organize edilmeli ve kamu gözetimine tabi olmalıdır. Yasal denetimler ayrıca uluslararası standartlara uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.

-Üye ülkeler yasal denetime ilişkin yetersiz uygulamaların belirlenmesi, düzeltilmesi ve önlenmesine yönelik etkin soruşturma ve yaptırım sistemleri oluşturacak, denetçiler ve denetim firmalarına ilişkin alınan önlemlerin ve öngörülen yaptırımların uygun bir şekilde kamuya açıklanmasını sağlayacaktır.

-Üye ülkeler, yasal denetçiler ve denetim firmaları için etkin bir kamu gözetimi sistemi organize edecekler ve tüm denetçiler ve denetim firmaları kamu gözetimine tabi olacaklardır. Bu sistem ile gerektiği hallerde denetçi ve denetim firmaları hakkında soruşturma yapılabilecek ve gerekli önlemler alınacaktır. Sistem şeffaf olmalıdır.

-Denetçi ve denetim firmalarının görevlendirilmeleri sürecinde, denetçi ve denetim firmasının, denetlenen şirketin finansal tablolarını hazırlayan kimselerden bağımsız olmaları gözetilmelidir.

-Denetçi ya da denetim firması, ancak denetçinin denetimi tamamlamasını engelleyen önemli bir etkenin varlığı halinde o denetim görevinden alınabilmektedir. Görevden alma ve çekilme halleri sorumlu gözetim otoritelerine açıklanmalıdır.

-Üye ülkeler, onay, tescil, kalite güvencesi, soruşturma ve disiplin konularında bir ya da birden fazla yetkili otorite belirleyecektir. Yetkili otoriteler, işbirliği içinde ve çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde organize edilmelidir. Yetkili otoritelerde çalışanlara mesleki sır saklama yükümlülüğü getirilmelidir.

-Üye ülkelerdeki yetkili otoriteler, AB'de geçerli menkul kıymetleri ilgilendiren denetim raporlarını düzenleyen üçüncü ülke denetçi ve denetim firmalarını sicile kaydedecekler ve bunlar üye ülkenin gözetim, kamu güvencesi, soruşturma ve yaptırım uygulamalarına tabi olacaklardır. Üçüncü ülke denetim firmalarının tescil ve gözetim konusunda eş sistemlere tabi olması halinde bu uygulamalardan muafiyet sağlanacaktır.

Ülkemizde ise bağımsız denetim alanında aşağıda ayrıntılarıyla açıklandığı üzere dağınık bir yapı söz konusudur. Kamu gözetimi fonksiyonunu icra edecek yetkili bir otorite ise bulunmamaktadır.

Türkiye'de, bağımsız denetim uygulamalarının geçmişi çok eski değildir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının faaliyete geçmesi ve izleyen yıllarda banka ve diğer finansal kuruluşların talepleri, bağımsız denetimin başlaması ve gelişmesinde önemli etken olarak kabul edilebilir. 1987 yılında bankacılık sektörü için bağımsız denetimin zorunlu hale getirilmesi ile ilk zorunlu denetim uygulaması başlamıştır.

Denetim mesleği ilk olarak, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile tanımlanmıştır. Ancak bu Kanunda denetim mesleğinin yürütülmesine ve denetime ilişkin standart ve ilkelere ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)'nın bankacılık sektöründe bağımsız denetime ilişkin standartları belirlemek amacıyla oluşturduğu Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik ve Bağımsız Denetim Yapacak Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Yetkilerinin Geçici veya Sürekli Olarak Kaldırılması Hakkında Yönetmelik 2002 yılında yürürlüğe konulmuştur. Ayrıca, konuya ilişkin olarak 2006 yılında da Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır.

Sermaye piyasasında bağımsız denetim uygulamasının temeli, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve 1996 yılında yürürlüğe konulan Seri: X, No: 16 sayılı Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Hakkında Tebliğ ile atılmıştır. Denetim standartları alanındaki düzenleme ise 2006 yılında Seri: X, No:22 Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ ile yapılmıştır.

3/10/2003 tarihinde yürürlüğe giren Enerji Piyasasında Faaliyet Gösteren Gerçek ve Tüzel Kişilerin Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik uyarınca enerji piyasasında bağımsız denetime ilişkin yapılan düzenlemeler, SPK düzenlemelerine paralellik arz etmektedir. Bu yönetmelik, enerji piyasasında faaliyet gösteren lisans sahibi tüzel kişiler, sertifika sahibi gerçek ve tüzel kişiler ile yetki belgesi sahibi resmi ve özel şirketlerin bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi, bu denetimleri yapacak bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve yetkilerinin geçici ya da sürekli olarak kaldırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

Sigorta ve reasürans şirketleri de finans sektörünün önemli kurumlarından sayılmakta olup, bu alan özel mevzuatla düzenlenmiş bulunmaktadır. Nitekim Türkiyede 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, sigorta ve reasürans şirketlerinin faaliyetlerini düzenlemektedir. Hazine Müsteşarlığı bu Kanundan aldığı yetkiyle 8/9/2003 tarihinde yürürlüğe giren Sigorta ve Reasürans Şirketlerinde Bağımsız Denetim Yapılmasına İlişkin Yönetmeliği yayımlamıştır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, Türkiyede denetim alanında yetkili bulunan çeşitli kurumların kendi görev alanları ile ilgili olarak farklı düzenlemeler yaptığı ve bunun sonucunda dağınık bir yapının oluştuğu gözlenmektedir. Benzer tespitler, 2005 yılında Türkiyedeki muhasebe ve denetim alanındaki uygulamalar hakkında Dünya Bankası tarafından hazırlanan Standartlara ve Kanunlara Uyum Raporunda (ROSC) da açıkça dile getirilmektedir.

Bağımsız denetim alanındaki bu dağınık yapı, çeşitli kurumların mevzuatında yer alan farklı hükümler nedeniyle işletmeler nezdinde yapılan denetimlerde farklı usul ve tekniklerin uygulanması ve bir işletme adına aynı dönemde birden fazla denetim raporu düzenlenmesi sonucunu doğurmaktadır. Ayrıca bağımsız denetim alanında kamu gözetim fonksiyonunu icra edecek bir yetkili otoritenin olmaması bu alandaki uygulamaların sıhhatini de etkilemekte ve kamuoyuna bu konuda yeterince güvence vermemektedir.

Bu nedenle, ülkemizde bağımsız denetim konusunda bütüncül bir hukuki yapının oluşturulabilmesi için bu konuda nihai yetki ve sorumluluğa sahip bir kuruma ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu ihtiyaca Türk Ticaret Kanunu Tasarısında da yer verilmiş ve denetim standartlarının, Türkiye Denetim Standartları Kurulu kuruluncaya kadar, kamu tüzel kişiliğini haiz ve TÜRMOB ile ilişkili bir Kurul tarafından belirlenmesi ve bağımsız denetim uygulamalarına yönelik olarak bir kamu gözetim sisteminin kurulması öngörülmüştür. Ayrıca, muhasebe ve bağımsız denetim alanında atılacak adımlar Şirketler Hukuku Faslı müzakerelerinin açılması için önem arz etmektedir.

Nitekim bu kapsamda oluşturulan ve AB yetkililerine iletilen strateji belgesi ve müzakere pozisyon belgesinde bağımsız denetim ve kamu gözetimi alanında tek ve yetkili olarak faaliyette bulunacak Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun 2008 yılı sonuna kadar kurulmasına yönelik taahhütte bulunulmuştur.

Dünya uygulamasına baktığımızda gerek muhasebe standartları gerekse denetim standartlarına yönelik kuruluşların büyük ölçüde meslek örgütleri bünyesinde olduğu, buna karşın bu kuruluşların gözetiminin daha çok kamu ağırlıklı birimler tarafından yapıldığı gözlemlenmektedir. Ancak yaşanan finansal yolsuzluklar farklı arayışları gündeme getirmiş olup, bu kapsamda pek çok ülkede, muhasebe ve denetime ilişkin düzenlemelerin tamamen meslek kuruluşları tarafından gerçekleştirilmesinin artık kabul edilemez olduğu yönünde irade oluşmuştur. Pek çok ülkede meslekten bağımsız yeni düzenleyici kurumlar oluşturulmaktadır. Büyük ülkelerin çoğunda (ABD, İngiltere ve Kanada dahil) gözetim kurumlarının sorumluluk alanında, denetçilere lisans verilmesi, muhasebe ve denetim standartlarının belirlenmesi, denetim performansının izlenmesi ve gerekli uygulama önlemlerinin alınması gibi her türlü düzenleyici faaliyet bulunmaktadır. ABD, İngiltere ve Kanada gibi ülkelerde standartların belirlenmesi ve bunların denetimine yönelik tüm kuruluşlar tek çatı altında yer almaktadır. Standartlara uyumun sağlanması ve meslekten ayrı bağımsız otoritelerin oluşturulmasına yönelik trende uygun olarak Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu için de benzer bir yapının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Hazırlanan bu Tasarıyla, Türkiye’de bağımsız denetim alanındaki dağınık yapıyı ortadan kaldırmak amacıyla denetim standartlarının tek elden belirlenmesi ve kamu gözetim sistemi kapsamında, bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirme ve tescil, mesleki etik kurallarının belirlenmesi, bağımsız denetim kuruluşları ve denetim uygulamalarının kontrolü, sürekli eğitim, kalite güvencesi ile soruşturma ve disiplin faaliyetlerine ilişkin nihai sorumluluğu üstlenecek kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun kurulması hedeflenmektedir.

Bu Tasarıyla;

- Farklı otoriteler tarafından aynı alanda farklı düzenlemeler yapılmasının neden olduğu bağımsız denetim alanındaki karmaşanın ortadan kaldırılması,
- Mali tabloların ülke genelinde tek tip düzenlenmesi ve denetim standartlarında yeknesaklığın sağlanması,
- Etkin bir kamu gözetim sistemi oluşturularak bağımsız denetim alanında gerekli kalite ve güvenilirliğin sağlanması,
- Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlanması,
- Mali tabloların, uluslararası gelişmeler ve uluslararası standartlarla uyumlu ulusal denetim standartları uyarınca denetlenmesi,
- İşletmelerimizin mali gücünün, karşılaştırılabilir ölçeklere göre hesaplanabilmesini temin ederek rekabet güçlerinin artırılması,

- İşletmelerimizin bağımsız denetimden geçen mali tablolarının uluslararası alanda kabul görmesi ile kredi bulmalarının kolaylaştırılması,
- Daha güçlü ve şeffaf bir sermaye piyasasının oluşturulması,
- Kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye katkı sağlaması, hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türkiye'de belirli alanları düzenlemek ve denetlemekle görevlendirilen kurum ve kurullara kendi alanlarında yapılacak finansal tablo denetimini de düzenleme yetkisi verilmiştir. İlgili kurum ve kurullara verilen bu yetki neticesinde ülkemizde bağımsız denetim alanında parçalı bir yapı oluşmuştur. Bu parçalı yapının sonucu olarak denetim standartlarının belirlenmesi ve denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesi gibi alanlarda ilgili kurum ve kurullar arasında farklı uygulamalar gündeme gelmektedir.

Diğer taraftan dünyada muhasebe ve denetim alanında yaşanan skandallar ülkeleri finansal denetim alanında daha sıkı tedbirler almaya sevk etmektedir. Avrupa Birliği'nin 2006/43/EC sayılı Direktifi bu yönelimin somut bir örneğidir. Direktifin en belirgin özelliği, üye ülkelerin denetim alanında kalite güvence ve kamu gözetim sistemi oluşturmalarını öngörmesidir.

Tasarıyla Türkiye'de bu alandaki dağınık yapının giderilmesi ve kamu gözetimi alanındaki eksikliğin ortadan kaldırılması amacıyla yetkin bir otoritenin kurulması hedeflenmektedir.

Madde ile Kanunun amacı, ülkemizde bağımsız denetim alanında mevcut olan parçalı yapının ortadan kaldırılarak uygulama birliğinin sağlanması, denetimde gerekli güven ve kalitenin sağlanması ve bu alanda Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlanması amacıyla denetim standartlarını belirlemek, denetim kuruluşlarını yetkilendirmek ve bunların faaliyetlerini denetlemek ve bağımsız denetim alanında kamu gözetimi yapmak yetkisini haiz olacak Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun kuruluş ve görevleri ile ilgili esasları düzenlemek şeklinde belirlenmektedir.

MADDE 2- Kanunun uygulanması açısından uygulama birliğini sağlamak üzere bu Kanunda geçen bazı kavramlar açıklanmıştır. Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlamak amacıyla ilgili Direktifte getirilen ilkelerin tanımına da Direktifte geçtiği şekilde yer verilmiştir.

MADDE 3- Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumunun kurulması öngörülmekte ve Kurum teşkilatının Kurul, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile Kurumun karar organı olan Kurulun nasıl oluşacağı hüküm altına alınmaktadır. Buna göre Bakanlar Kurulu tarafından atanacak ve dokuz üyeden oluşacak olan Kurulun denetim alanında yetkili kurum ve kurullar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcilerinden oluşması öngörülmektedir.

Maddede Başkanın, Bakanlar Kurulu tarafından atanması, ikinci başkanın ise Başkanın teklifi üzerine Kurul tarafından seçilmesi hükme bağlanmaktadır.

Maddede ayrıca, Kurul üyeliklerine atanacaklarda aranacak şartlar belirlenmiştir. Burada genel şartların yanında kurumun faaliyet alanında en az on yıllık tecrübe sahibi olması şartı getirilerek, Kurul üyesi olacak kişilerin Kurumun faaliyet alanında belirli bir birikime sahip olması ve böylece Kurulun daha nitelikli ve bağımsız denetim alanında yetkin kişilerden oluşması amaçlanmaktadır.

Kurul üyelerinin çoğunluğunun, uyum sağlanması öngörülen Avrupa Birliği müktesebatı doğrultusunda, uygulayıcı olmayan ancak bağımsız denetim alanında yetkin kişilerden oluşması amaçlanmıştır. Görevlerini yerine getirirken tam bir bağımsızlık içinde hareket etmelerini teminen, Kurul üyeliğine atanacakların en fazla üçte birinin meslek mensubu olması ve üyelerin son üç yılda bağımsız denetim faaliyetinde bulunmamış olması, bir bağımsız denetim kuruluşunun yönetim kurulu üyesi olmaması, bir bağımsız denetim kuruluşunca istihdam edilmemiş ya da doğrudan veya dolaylı olarak bir bağımsız denetim kuruluşu ile ortaklık ilişkisinin olmaması zorunluluğu getirilmiştir.

MADDE 5- Madde ile Kurul üyelerinin görev süreleri ve boşalan üyeliklere atama yapılmasının esasları düzenlenmiştir.

MADDE 6- Kurul üyeliği görevinin layığıyla yerine getirilebilmesi, görevin ifası için gerekli zamanın ayrılmasını ve Kurul kararlarından etkilenecek taraflara eşit mesafede olunmasını gerektirir. Bu hususlar dikkate alınarak, Kurul üyelerinin görevleri sırasında yapamayacakları işler ile diğer yasaklar tadadi

olarak bu maddede sayılmakta ve mal beyanına ilişkin olarak Kurul üyelerine özel bir düzenleme getirilmektedir.

MADDE 7- Kurul üyelerinin verecekleri kararlarda dürüst ve tarafsız olmaları gerektiği için, göreve başlamadan önce görevlerini dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yerine getirecekleri konusunda Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin etmelerine ilişkin bir hüküm getirilmektedir.

MADDE 8- Madde ile Kurulun görevini yerine getirirken bağımsız olduğu ve hiçbir kimseden emir ve talimat almayacağı hükmüne bağlanmaktadır. Ayrıca bu maddede Kurulun toplanma şekli, karar alma usulü, kararların tekemmülü, tebliği ve Resmi Gazetede yayımlanması gibi hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 9- Madde ile Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

Kurula, denetim alanında uygulama birliğini sağlamak ve denetlenmiş finansal tablolara uluslararası pazarlarda geçerlik kazandırmak amacıyla, yapılacak olan denetimlerde kullanılacak olan denetim standartlarını oluşturmak ve yayımlamak ile bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerini tam bir dürüstlük ve tarafsızlık içinde mesleki yetkinlik ve özenle yapmalarını sağlayacak gözetim görev ve yetkisi verilmektedir.

Ülkemizde denetim alanında kamu gözetimi fonksiyonunu icra edecek yetkili bir otorite bulunmamaktadır. Uyum sağlanması öngörülen Avrupa Birliği müktesebatı doğrultusunda Kurula denetim alanında kamu gözetimi yapma görev ve yetkisi de verilmektedir. Kurulun bu kapsamda, bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetleri ile denetim çalışmalarının, Kurumca yayımlanan standart ve düzenlemelere uyumunu gözetlemek ve denetlemek; inceleme ve denetimler sonucunda, aykırılıkları saptanan bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyet izinlerini askıya almak veya iptal etmek yetkilerini haiz olması öngörülmüştür. Ayrıca Kurul, AB 8 nolu şirketler hukuku direktifinde kamu gözetiminin kapsamına yönelik olarak belirtilen hususlara uyum sağlamak için; bağımsız denetim yapacak meslek mensuplarına yönelik olarak TÜRMOB tarafından yapılacak sınav, yetkilendirme, tescil, sürekli eğitim faaliyetleri, mesleki etik kurallarının belirlenmesi, inceleme ve denetimler sonucunda, aykırılıkları saptanan bağımsız denetçilerin faaliyet izinlerinin askıya alınması veya iptali, disiplin ve soruşturma işlemleri ile bunlara yönelik olarak oluşturulacak kalite güvence sistemini gözetlemek ve bu alanlardaki eksiklik ve aksamaların düzeltilmesi için TÜRMOB tarafından gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak yetkileri ile teçhiz edilmektedir. Bağımsız denetim alanında nihai yetkiye sahip olacak Kurula, bu Kanun uyarınca öngörülen amaçların gerçekleştirilmesine ilişkin tedbirleri ve kararları almak ve düzenleme yapmak görev ve yetkisi de verilmektedir.

MADDE 10- Başkanlık tanımlanarak Başkanlığın Başkan, başkan yardımcıları ve hizmet birimlerinden oluştuğu hükmüne bağlanmaktadır.

MADDE 11- Başkanın tanımlandığı bu madde ile Başkanın sorumlulukları belirlenerek, bu sorumluluğun sınırları tespit edilmekte ve ikinci başkanın hangi hallerde Başkana vekalet edeceği belirtilmektedir.

MADDE 12- İyi yönetimin temel unsurlarından biri olarak, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde düzenlenmesi gerektiğinden hareketle Başkanın bu Kanun uyarınca yerine getireceği görevler ile yetkileri açıklığa kavuşturulmuştur.

MADDE 13- Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere atanacak Başkan yardımcılarının nitelikleri Kurul üyelerinin taşıması gereken nitelikler ile paralellik sağlanarak düzenlenmiştir.

Ayrıca, iş akış süreçlerinin etkinliğinin sağlanması bakımından yetki devrinin yapılabilmesinin çağdaş yönetimin bir gereği olması sebebiyle, Başkan yardımcılarının gerektiğinde yetkilerinin bir kısmını hukukun genel ilkeleri çerçevesinde astlarına devredebilecekleri öngörülmüştür.

MADDE 14- Hizmet birimlerinin düzenlendiği bu madde ile Kurumun daire başkanlığı şeklinde teşkilatlanmış hizmet birimlerinden oluşacağı hüküm altına alınmaktadır. Kurumda gereksiz birimler oluşturularak hantal bir yapılanma içerisine girilmesinin ve performansın düşmesinin önüne geçebilmek için de daire başkanlıklarının sayısı yedi ile sınırlanmakta ve bunların Kurumun teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 15- Yapılan düzenleme ile yalnızca maddede sayılan personelin kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edileceği belirlenmiştir. Görülen hizmetin önemi gereği, Kurumda çalışacak personelin belirli niteliklere sahip olması gerektiğinden, bu nitelikteki personelin ücret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olacakları ilkesi benimsenmiştir.

Diğer taraftan, Kurumun yeni oluşacak olması nedeniyle, görevlerini herhangi bir aksama olmaksızın yerine getirebilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelden ihtisasına ihtiyaç duyulanların gerekli hallerde Kurumda geçici olarak görevlendirilebilmesi sağlanmıştır. Bu şekilde görevlendireceklerde muhasebe ve denetim uygulamalarında ve gerekli duyulan diğer hususlarda ihtisas sahibi olmalarına azami dikkatin gösterilmesi, Kurumun etkinliği açısından hayati önemi haizdir.

Ayrıca maddede Kurul üyeleri ve kurum personelinin, Türk Ceza Kanunu açısından kamu görevlisi sayılacağı ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izinlerinin Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakan, Kurum personeli için ise Başkan tarafından verileceği belirtilmiştir.

MADDE 16- Madde ile meslek personelinin kimlerden oluştuğu, meslek personeli olarak atanacaklarda aranılacak şartlar ve meslek personelinin yeterlik esasları belirlenmiştir.

Ayrıca, meslek personelinin mesleğe alınmaları, atanmaları, yetiştirilmeleri, giriş ve yeterlik sınavları ile çalışma usul ve esaslarının Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

MADDE 17- Madde ile Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretlerinin; en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dahil aylık ücretini geçmemek üzere, ilişkili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.

İhtiyaç duyulan yetkin elemanların temini ve hizmete devamının sağlanması bakımından kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilmesi öngörülen Kurum personelinin ücretleri ve diğer mali ve sosyal haklarının ücret tavanını geçmemek üzere Kurul tarafından belirlenmesi öngörülmüştür.

MADDE 18- Emeklilik ve hizmet sürelerinin düzenlendiği bu madde ile Kurum Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olduğu belirtilmektedir.

Ayrıca kamu görevlisi iken Kurul üyeliğine atananlardan Kurul üyeliği sona erenlerin geldikleri göreve dönmelerinde, atama işlemlerinde vuku bulabilecek gecikme halinde mağduriyetlerini önlemek üzere üç ayı geçmemek üzere kurumdaki özlük haklarının devam etmesi öngörülmektedir. Aynı hüküm, özel sektörde çalışmakta iken üye olarak atananlar hakkında da uygulanacaktır.

MADDE 19- Mali açıdan özerk bir yapıya sahip olan Kurumun gelirlerinin, giderlerini karşılaması esas olduğu ve bütçesinin Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde düzenlenmesi öngörülmüş ve genel bütçeden Kuruma Hazine yardımı yapılabileceği belirtilmiştir.

Kurumun görevlerini tam bir bağımsızlık içinde yürütmesini sağlamak ve uyum sağlanması öngörülen Avrupa Birliği müktesebatı doğrultusunda, bağımsız denetçiler ve denetim kuruluşlarının etkilerinden uzak olmasını teminen, Kurumun yeterli biçimde finanse edilmesi amaçlanmıştır.

Buna göre Kurumun gelirleri; Harçlar Kanununun (8) Sayılı Tarifesi gereğince tahsil edilecek denetim harçlarının yüzde yirmibeşi, bu Kanunda yer alan idari para cezalarının yüzde yirmibeşi, denetim standartlarının telif hakları ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

MADDE 20- Kurumun mali denetiminin ne şekilde yapılacağını düzenleyen bu madde ile iç denetimin, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi; Kurumun dış denetimi hakkında ise 5018 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Kurumun faaliyetleri performans denetimine tabi tutularak Kurumun daha ekonomik, verimli ve etkili bir şekilde çalışması sağlanacaktır. Kurum bütçesini hazırlarken yapacağı faaliyetleri gözönünde bulunduracaktır. Böylece Kurumun bütçesine göre faaliyet yapması ve bunun performans denetimi ile ölçülmesi temin edilmiş olacaktır. Kurumun performansına göre hazırlayacağı faaliyet raporunun, mali

tablolar ve bütçe kesin hesabı ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması sağlanarak Meclis denetimi de gerçekleştirilmiş olacaktır.

Kurumun yıllık faaliyet raporu, Sayıştayın mali denetim raporu ile yayımlanması ülke ekonomisi ve kamu düzeni açısından sakıncalı olacak kararlar dışındaki kurul kararları ve ikincil düzenlemeler, işlemler, araştırma ve soruşturmalar her yılın Mayıs ayı sonunda Kurumun internet sayfasında ve resmi bültenleriyle kamuoyunun bilgisine sunulacak; böylece kamuoyu denetimine de imkan sağlanmış olacaktır.

MADDE 21- Geçici veya belli bir ihtisas gerektiren nitelikteki işler için hizmet satın alınması yoluna gidilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde ile Kurula, bağımsız denetim alanındaki bilgi ve deneyimlerinden yararlanmak amacıyla, alanında uzmanlaşmış kişiler ve akademisyenlerden oluşan çalışma ve danışma komisyonları oluşturabilme imkanı sağlanmaktadır.

Ayrıca, bu komisyonlarda çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemelerin tutarı belirlenmektedir.

MADDE 22- Tasarının tanımlar maddesinde içeriği açıklanan kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar yönünden önemine binaen özel düzenlemelere yer verilmiştir. AB ülkelerinde de bu tür işletmeler yönünden farklı düzenlemelere yer verilmektedir. Maddede, bu işletmelerin taşıdıkları önem nedeniyle sadece bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi öngörülmüş; Kurumun, kamu yararını ilgilendiren kuruluşların kalite güvence incelemelerini yapacak bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesi sürecinde, bu işletmelerin ilgili olduğu sektörü düzenleme ve denetleme yetkisini haiz kurul, kurum veya kuruluşların görüşünü alması hüküm altına alınmıştır. Böylece halen kendi alanları ile sınırlı olarak bağımsız denetim alanında yetki kullanan ilgili kurum, kurul ve kuruluşların bu tecrübelerinden azami düzeyde yararlanılması amaçlanmaktadır.

Maddede ayrıca Kuruma, bağımsız denetim kuruluşlarının belirlenmesine yönelik olarak kendisine tanınan yetkiyi kullanırken, kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarının ilgili olduğu sektörü düzenleme ve denetleme yetkisini haiz kurul, kurum veya kuruluşlarca talep edilmesi halinde, bunların görüşünü almak suretiyle sektörün özelliğine göre farklı kıstaslar belirlemesi esası getirilmektedir. Böylece, bu Kanunun yürürlüğü ile bağımsız denetim alanında yetkileri ortadan kalkacak ilgili kurum, kurul ve kuruluşların bu alandaki talep ve ihtiyaçlarının en üst düzeyde karşılanması sağlanarak gerek bağımsız denetim gerekse bu alandaki kamu gözetiminin etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hedeflenmektedir.

MADDE 23- Bağımsız denetçilerin ve bağımsız denetim kuruluşlarının, denetledikleri finansal tablo, finansal bilgi ve raporlara ilişkin olarak hazırladıkları bağımsız denetim raporlarının denetim standartlarına aykırı olması ile bu raporlardaki yanlış, eksik ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan hukuken sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır. Bağımsız denetim kuruluşları ile bağımsız denetçiler verdikleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Uygulamaya ilişkin ayrıntıların ise Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurulca belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 24- Denetimde gerekli güven ve kaliteyi sağlamak üzere bağımsız denetim kuruluşlarınca gerçekleştirilmiş denetim çalışmalarının Kurum standart ve düzenlemeleri çerçevesinde gözden geçirilmesi ve bu kuruluşların faaliyetlerinin Kurum düzenlemelerine uygunluğunun denetimi ile harcanan kaynakların nitelik ve niceliği, alınan denetim ücreti ve denetim kuruluşunun iç kontrol sistemi ile ilgili değerlendirmesini kapsayan kalite güvence incelemeleri yapılması öngörülmektedir.

İncelemelerin, uyum sağlanması öngörülen Avrupa Birliği müktesebatı doğrultusunda, kamu yararını ilgilendiren kuruluşları denetleyen bağımsız denetim kuruluşları için asgari üç yılda bir, diğerleri için ise asgari altı yılda bir yapılması hükme bağlanmaktadır.

Bağımsız denetçilerin kalite güvence incelemeleri ise meslek birliği olan TÜRMOB tarafından yapılacaktır. Bu amaçla TÜRMOB bünyesinde yeterli sayıda kalite inceleme uzmanının istihdamı öngörülmektedir. Bununla birlikte Kurum, denetim alanında nihai sorumlu olması nedeniyle, gerekli hallerde bağımsız denetçileri de bu kapsamda inceleme yetkisini haizdir.

Kurumun yeni kurulacak olması nedeniyle denetim alanında bir boşluğun oluşmaması ve bu alanda tecrübe sahibi kişilerden de faydalanılması amacıyla Kurumun bahsedilen incelemeleri kendi meslek personeli eliyle yürütebileceği gibi, gerekli hallerde kanunlarla belirli alanları düzenleme ve denetleme yetkisini haiz olan kurum ve kurulların denetim birimleri vasıtasıyla da yürütebilmesine imkan verilmiştir.

İnceleme sonuçları, şeffaflık ilkesinin bir sonucu olarak, her yıl kamuoyuna açıklanacaktır. Ayrıca yapılan incelemeler neticesinde, kendilerine tanınan sürede gerekli tedbirleri almayan bağımsız denetçiler ve denetim kuruluşlarının uyarı, lisansın askıya alınması veya iptali dahil uygun yaptırımların uygulanması esası getirilmektedir. Böylece AB 8 nolu Direktifinde öngörülen şeffaflık ilkesine ve kalite güvence sisteminin etkinliği için gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik belirlemelerine de uyum sağlanmış olacaktır.

MADDE 25- Maddeyle bağımsız denetim ve kamu gözetim sisteminin etkinliği için gerekli yaptırımlar düzenlenmektedir.

MADDE 26- Maddeyle idari para cezalarına ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. Böylece Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından idari para cezasının uygulanacağı hükme bağlanmak suretiyle AB müktesebatı ile öngörülen etkin bir bağımsız denetim ve bu alandaki kamu gözetimi için gerekli olan idari yaptırımların uygulanması hedeflenmektedir.

MADDE 27- Bu Kanunda yazılı suçlar nedeniyle yapılacak soruşturmaların tabi olacağı usul hükümleri belirlenmektedir.

MADDE 28- Kamuoyunun bilgilendirilmesi, tarafların görüşlerinin alınması ve saydamlığın sağlanması açısından düzenleme taslaklarının en az yedi gün süre ile duyurulması hüküm altına alınmaktadır.

Denetim standartlarının belirlenmesinde Kurul tek yetkili olmakla birlikte, kanunlarla belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan kurum ve kurullara, Kurulun onayını almak ve Kurul tarafından yayımlanan standartlarda yer alan esaslara uygun olmak kaydıyla Türkiye Denetim Standartlarına ilave olarak kendi alanları için geçerli olacak ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabilme imkanı tanınmaktadır. Benzer bir düzenleme, muhasebe standartları yönünden Türk Ticaret Kanunu Tasarısında yer almaktadır. Böylece bu alandaki dağınık yapının ortadan kaldırılması ve Kurulun bu alanda tek yetkili otorite olması keyfiyeti pekiştirilmektedir.

MADDE 29- Uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek üzere, Kanun uyarınca yapılacak tebligatlar hakkında Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

MADDE 30- Kurum faaliyetlerinin aksamadan devamı için çeşitli süreçlerde Kurum tarafından ilgili kurul, kurum ve kuruluşlardan istenilecek görüşlerin Kuruma belirli bir süre içinde bildirilmesinde yarar görülmüştür.

MADDE 31- Kurul kararların hemen uygulanması gerekmektedir. Aksi halde oluşacak belirsizlik hem denetim sektörüne hem de ülke ekonomisine zarar verebilecektir. Kurulun vereceği kararların kısa sürede kesinleşmesini sağlayarak belirsizliği ortadan kaldırmak için Kurulun düzenleyici ve denetleyici kararlarına karşı açılacak davaların ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülmesi hükmü getirilmektedir.

MADDE 32- Bağımsız denetim zorunluluğunun Türk Ticaret Kanununda getirilmesi ve denetim ve denetçiye ilişkin genel hükümlerin Türk Ticaret Kanununda bulunması nedeniyle bu Kanunda hüküm bulunmayan haller için Türk Ticaret Kanununa atıf yapılmaktadır.

MADDE 33- Kurumun, diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlar gibi 5018 sayılı Kanunun ilgili cetveline işlenmesi ve denetim harçlarının 492 sayılı Kanunun ilgili tarifesine eklenmesi sağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile uygulamada boşluk oluşmaması amacıyla Kurum tarafından bağımsız denetim ve kamu gözetimi alanında yayımlanacak standart ve düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar ilgili alandaki mevcut düzenlemelerin uygulanmasına devam olunacağı hüküm altına alınmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- Kurumun kısa bir sürede teşkilatlanarak faaliyete geçmesini sağlamak için gerek üyelerin atanması gerekse teşkilatın oluşturulması Kanunla bir takvime bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 3- Kurulda kararların tarafsız olarak alınmasını, işlerin düzenli bir şekilde yapılabilmesi ve kurumsal hafızanın devamını sağlamak üzere Kurulun ilk oluşumunda Başkan hariç olmak üzere Kurul üyelerin dörtte birinin iki yılda bir yenileneceği, ikinci yılın sonunda kura sonucu üyelikleri sona eren üyelerin bir defalığına tekrar atanabileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 34- Yürürlük ve yürütme maddesidir.